

UZASADNIENIE

I. Uwagi wstępne

Projektowana nowelizacja dostosowuje w niezbędnym zakresie przepisy ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych do postanowień dyrektywy 2005/36/WE z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22).

Należy zauważyć, że podstawowa implementacja przepisów dotyczących zawodów pielęgniarki i położnej do prawa polskiego miała miejsce w latach 2002-2004, w szczególności: ustawą z dnia 22 maja 2003 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy zmieniającej ustawę o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 109, poz. 1029), ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 92, poz. 885) i ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza denty (Dz. U. Nr 175, poz. 1461).

Obecna implementacja ma na celu uwzględnienie w prawnym porządku krajowym zmian, wprowadzonych dyrektywą 2005/36/WE w stosunku do poprzednich dyrektyw (w szczególności dyrektywy 77/452/EWG i 77/453/EWG). Co prawda, dyrektywa 2005/36/WE ma przede wszystkim charakter scalający poprzednie dyrektywy w tej materii, niemniej jednak wprowadziła szereg nowych rozwiązań. Ich wprowadzenie do narodowych porządków prawnych poszczególnych członków UE musi nastąpić do dnia 20 października 2007 r.

II. Uwagi szczegółowe

Projektowana ustawa:

- upraszcza procedury uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych – obywateli państw UE zamierzających pracować w Polsce,

w tym skraca terminy załatwiania tych spraw przede wszystkim przez okręgowe izby pielęgniarek i położnych,

- uwzględnia akcesję Bułgarii i Rumunii do UE,
- definiuje, że za obywateli państw członkowskich UE w rozumieniu tej ustawy nie uważa się obywateli RP, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe na terytorium RP,
- wprowadza za dyrektywą 2005/36/WE pojęcie kształcenia klinicznego i kształcenia teoretycznego w procesie kształcenia w szkole pielęgniarstwa i w szkole położnych.

Poszczególne przepisy projektu ustawy implementują następujące postanowienia dyrektywy 2005/36/WE:

- 1) w art. 1 (dot. zmiany ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnych):
 - pkt 1 (sprecyzowanie zakresu podmiotowego ustawy: definicja obywatela RP, obywatela państwa członkowskiego UE, cudzoziemca, rezydenta długoterminowego) implementuje zasady traktatowe UE oraz art. 1 dyrektywy,
 - pkt 2 (określenie wymiaru kształcenia pielęgniarek/położnych oraz definicja kształcenia klinicznego i teoretycznego) implementuje art. 31 i 40 dyrektywy,
 - pkt 3 i 4 (zaświadczenie wydane przez państwo członkowskie UE), że dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji zawodowych są zgodne z dyrektywą) implementują postanowienia załącznika VII pkt 2 dyrektywy,
 - pkt 5, 10 i 11 (zasady uznania kwalifikacji pielęgniarek, położnych z Bułgarii i Rumunii) związane są z akcesją tych państw do UE,
 - pkt 6 (okazjonalne i czasowe wykonywanie zawodu) implementuje art. 4 ust.1, art. 5 ust. 3, art. 6 lit. a, art. 21 dyrektywy,

- pkt 7 (określenie zasad stwierdzania prawa wykonywania zawodu przez obywateli UE, którzy uzyskali kwalifikacje w państwie trzecim) implementuje art. 2 ust. 2 i 3,
- pkt 8 (określenie procedury uznawania przez polskie izby pielęgniarek i położnych kwalifikacji zawodowych pielęgniarce, położnej, z innych państw UE oraz maksymalnego czasu jej trwania) implementuje art. 50, 51 i 56 dyrektywy,
- pkt 9 (zmiana zakresu podmiotowego ustawy w związku ze zmianą pkt 1) implementuje art. 1 dyrektywy,

2) w art. 2 (dot. zmiany ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych):

- pkt 1 (sprecyzowanie zakresu podmiotowego ustawy: definicja obywatela RP, obywatela państwa członkowskiego UE, cudzoziemca, rezydenta długoterminowego) implementuje zasady traktatowe UE oraz art. 1 dyrektywy,
- pkt 2 implementuje art. 57 dyrektywy
- pkt 3 i 4 (zasady rejestrowania pielęgniarek i położnych z innych państw UE wykonujących usługi transgraniczne w tym zakresie oraz zwolnienie ich z przymusu korporacyjnego) – implementacja art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 3 lit. a i art. 21 dyrektywy.

Do przedmiotowego projektu nie zostały zgłoszone uwagi, stosownie do procedury przewidzianej ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

Przedmiotowy projekt nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projektowana regulacja dotyczy pielęgniarek i położnych, szkół pielęgniarских i szkół położnych oraz samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został przesłany do zaopiniowania następującym podmiotom społecznym:

- 1) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- 2) NSZZ „Solidarność”,
- 3) Forum Związków Zawodowych,
- 4) Sekretariatowi Ochrony Zdrowia Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
- 5) Ogólnopolskiemu Związkowi Zawodowemu Pielęgniarek i Położnych,
- 6) Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia,
- 7) Federacji Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- 8) Naczelnej Radzie Pielęgniarek i Położnych.

Projekt ustawy został umieszczony także na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia.

Wyniki konsultacji

Nadesłane uwagi dotyczyły materii wykraczającej poza zamiar tej nowelizacji, tj. poza implementację dyrektywy 2005/36/WE. Prace nad tzw. „dużą nowelizacją” ww. ustaw mającą na celu uwzględnienie wielu innych zmian, dotyczących tytułów zawodowych, sposobu kształcenia, a następnie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej rozpoczną się niebawem i tam zostaną wzięte pod uwagę nadesłane propozycje zmian.

W zakresie dotyczącym materii projektu treść ustawy została uzgodniona, z wyjątkiem dotyczącym skróconego cyklu kształcenia położnych przeznaczonego wyłącznie dla pielęgniarek. Mianowicie w projekcie proponuje się (art. 1 pkt 2 lit. b) wprowadzenie, zgodnie z dyrektywą, tzw. krótkiej ścieżki kształcenia położnych, polegającej na tym, że pielęgniarki miałyby dwa razy krótszy okres kształcenia niż pozostałe osoby kształcące się w tym zawodzie (18 miesięcy wobec 3 lat) oraz program kształcenia obejmowałby przedmioty, których pielęgniarka nie uczyła się w czasie studiów pielęgniarских. Należy dodać, że regulacja ta jest przewidziana wyłącznie dla pielęgniarek, które ukończą w przyszłości studia pielęgniarские z tytułem licencjata (po studiach rozpoczętych po dniu 1 maja 2004 r.).

Taką regulację oprotestował samorząd pielęgniarek i położnych. Ich zdaniem takie rozwiązanie, choć zgodne z dyrektywą, pogłębi istniejący niedobór pielęgniarek oraz osłabi autonomię zawodową położnych; posiadanie dwóch dyplomów, jak twierdzi korporacja zawodowa, mogłoby skutkować obniżeniem jakości opieki położniczej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowana regulacja nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Prowadzenie rejestru pielęgniarek i położnych, obywateli Unii Europejskiej, czasowo i okazjonalnie wykonujących zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie zadaniem finansowanym w ramach udzielanej corocznie dotacji budżetowej na prowadzenie rejestrów pielęgniarek i położnych przez okręgowe izby pielęgniarek i położnych. Z tego tytułu Ministerstwo Zdrowia nie przewiduje zwiększenia dotacji, zważywszy, że, jak wynika z doświadczenia, nie należy spodziewać się znaczącej liczby obywateli UE podejmujących czasowo i okazjonalnie wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana regulacja uzgadnia procedury uznawania kwalifikacji pielęgniarek i położnych z krajów członkowskich Unii Europejskiej z zasadami dyrektywy 2005/36/WE. Może mieć ograniczony wpływ na liczbę osób zainteresowanych podjęciem pracy w zawodzie pielęgniarki, położnej; co jest szczególnie istotne w warunkach narastającego deficytu pielęgniarek i położnych.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia ludności

Ustalenie przejrzystej procedury uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek i położnych uprości dostęp do zawodu osobom z obszaru całej UE, a na określonych warunkach także spoza niej, legitymującym się posiadaniem odpowiednich kwalifikacji do wykonywania tych zawodów. Może to skutkować zwiększeniem liczby pielęgniarek i położnych oraz podniesieniem jakości opieki pielęgniarskiej.

8. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.